

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

संस्कृत पारंगत (एम.ए.) बहिःस्थ

परीक्षा: मे - २०२६

सत्र २ रे

विषय: साहित्यशास्त्र - २ (भरतनाट्यमञ्जरी) (25E/24E3209)

दिनांक: २५/०५/२०२६

गुण : १००

वेळ : स. १०.०० ते १.००

सूचना: १) उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात. २) सर्व प्रश्न सोडवणे अनिवार्य.

प्र. १. केषामपि षण्णां ससन्दर्भं स्पष्टीकरणं लिखत।

(४२)

१. अनुभाव्यतेऽनेन वागङ्गसत्त्वकृतोऽभिनय इति ।
२. कुशला ये विदग्धाश्च प्रगल्भाश्च जितश्रमाः । तेष्वयं नाट्यसंज्ञो हि वेदः संक्रम्यतां त्वया ॥
३. इह हि सत्त्वं नाम मनःप्रभवम् ।
४. तथा नानाभावाभिनयव्यजितान् वागङ्गसत्त्वोपेतान् भावानास्वादयजन्त सुमनसः प्रेक्षकाः हर्षादींश्चाधिगच्छन्ति ।
५. यथा नरेन्द्रो बहुजनपरिवारोऽपि स एव नाम लभते ।
६. एवंविधस्तु कायो व्यायोगो दीप्तकाव्यरसयोतनः ।
७. यथा सूर्यो नक्षत्रं दिनं वा नयतीति । एवमेते व्यभिचारिण इत्यवगन्तव्याः ।
८. दुःखार्तानां श्रमार्तानां शौकार्तानां तपस्विनाम् । विश्रान्तिजननं काले नाट्यमेतद्भविष्यति ॥
९. अस्यावस्थोपेतं कार्यं प्रसमीक्ष्य बिन्दुविस्तारात् । कर्तव्योऽङ्कः सोऽपि तु गणान्वितं नाट्यतत्त्वज्ञैः ॥

प्र. २. टिप्पणीत्रयं लिखत।

(२४)

१. स्थायिभावः
२. नाटिका
३. प्रवेशकः
४. प्रयोगसिद्धिः
५. प्रकरणम्
६. विष्कंभकः

प्र. ३. सविस्तरं द्वौ लिखत।

(३४)

१. रसस्वरूपं स्पष्टीकुरुत ।
२. दशरूपके नाटकस्य तथा प्रकरणस्य महत्त्वं विवेचयत ।
३. नाट्योत्पत्तिं वर्णयत ।
